

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, fakss 67321049, e-pasts vpvb@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

21.04.2020

Nr. 4-03/9

Par Pāvilostas novada attīstības programmas 2020.-2026. gadam

Vides pārskatu

Pāvilostas novada pašvaldība 2020. gada 18. martā Vides pārraudzības valsts birojā (turpmāk – Birojs) ir iesniegusi Pāvilostas novada attīstības programmas 2020.-2026. gadam (turpmāk – Attīstības programma) stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma (turpmāk – SIVN) vides pārskatu (turpmāk – Vides pārskats). SIVN veica un Vides pārskata projektu sagatavoja vides speciāliste Inga Gavēna (turpmāk – Izstrādātāja).

Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Novērtējuma likums) 23. pieci *prim* panta sestā daļa noteic, ka Birojs sniedz atzinumu par Vides pārskatu, ņemot vērā Vides pārskata atbilstību normatīvo aktu prasībām un izraudzītā risinājuma pamatojumu, kā arī nosaka termiņus, kādos izstrādātājs pēc plānošanas dokumenta apstiprināšanas iesniedz kompetentajai institūcijai ziņojumu par plānošanas dokumenta īstenošanas tiešu vai netiešu ietekmi uz vidi, arī Vides pārskatā neparedzētu ietekmi. Turpat noteikts, ka gadījumā, ja izraudzītais risinājums nav pietiekami pamatots, Birojs atzinumā norāda iebildumus, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

Šis Biroja atzinums par Vides pārskata projektu sagatavots atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta sestās daļas prasībām, vērtējot izraudzītā risinājuma pamatojumu un tā ietekmes uz cilvēku veselību un vidi būtiskumu, un tajā ietverti iebildumi, kas ņemami vērā, lemjot par plānošanas dokumentu apstiprināšanu.

I. Vides pārskatā ietvertā informācija un izraudzītā risinājuma pamatojums:

Attīstības programmas Vides pārskats atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” IV nodaļas “*Vides pārskatā iekļaujamā informācija*” (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) 8. punktā noteiktajam ietver šādu informāciju:

1. Attīstības programmas galvenie mērķi un risinājumi

- 1.1. Vides pārskatā ietverta informācija par Attīstības programmas un to ietekmes novērtēšanas mērķiem, ar Attīstības programmas īstenošanu saistītajiem risinājumiem, kā arī vides problēmām un ietekmes aspektiem, kas ar šādu risinājumu īstenošanu varētu būt saistīti.
- 1.2. Novērtējis iesniegto Vides pārskatu, Birojs konstatē, ka Attīstības programmas izstrādes mērķis ir izstrādāt Attīstības programmu, kurā noteikts rīcību kopums, lai pašvaldība sasniegtu novada ilgtermiņa prioritātes, ņemot vērā Pāvilostas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, līdz šim spēkā esošās attīstības programmas izvērtējumu, kā arī nacionālos,

reģionālos un piegulošo pašvaldību plānošanas dokumentus. Attīstības programmā tiek noteiktas novada vidēja termiņa attīstības prioritātes (kas balstītas uz esošās situācijas novērtējumu, tematisko, speciālistu un vadības darba grupu un iedzīvotāju aptaujas rezultātiem), turpmākās rīcības, veicamie uzdevumi un to īstenotāji, kā arī nepieciešamie finanšu resursi un Attīstības programmas īstenošanas un uzraudzības kārtība. Attīstības programma sastāv no šādām daļām: 1) Esošās situācijas raksturojums, 2) Stratēģiskā daļa, 3) Rīcības plāns, 4) Investīciju plāns.

1.3. Attīstības programmas Stratēģiskā daļa nosaka pašvaldības prioritātes un rīcības virzienus, savukārt Rīcības plānā ir noteiktas rīcības ar uzdevumiem, lai sasniegtu izvirzītos stratēģiskos uzstādījumus. Attīstības programma ietver šādas novada vidēja termiņa attīstības prioritātes (VTP) un galvenos attīstības virzienus (RV), kas savukārt iekļauj virkni tiem pakārtotu uzdevumu:

1.3.1. Prioritāte VTP1 – *Izglītotas, sociāli nodrošinātas un aktīvas sabiedrības veidošana* ietver šādus Attīstības programmā izvirzītos rīcības virzienus: RV1 – Daudzveidīgas un kvalitatīvas izglītības pieejamība, RV2 – Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi, RV3 – Sociālie pakalpojumi, veselības aprūpe un drošība, RV4 – Sporta un aktīvu brīvā laika pavadīšanas iespēju uzlabošana.

1.3.2. Prioritāte VTP2 – *Sakārtotas un pievilcīgas dzīves telpas radīšana un mobilitātes veicināšana* ietver rīcības virzienus: RV5 – Satiksmes infrastruktūra, RV6 – Inženiertehniskā un komunālā infrastruktūra, mājokļi, RV7 – Publiskā ārtelpa, dabas un kultūrvēsturiskais mantojums.

1.3.3. Prioritāte VTP3 – *Novada konkurētspējas palielināšana* ietver rīcības virzienus: RV8 – Uzņēmējdarbības veicināšana novadā, RV9 – Tūrisma attīstība, RV10 – Efektīva pārvalde un sadarbība.

1.4. Attīstības programmai nav plānoti vairāki alternatīvi scenāriji. Vides pārskatā norādīts, ka Attīstības programmas izstrādes gaitā tika izvērtēti un izvēlēti optimāli risinājumi, ņemot vērā iedzīvotāju vēlmes, pašvaldības nostādnes un teritorijas ilgtspējīgas attīstības nosacījumus. Plānošanas dokumentam ir paredzēta *nulles* alternatīva, t.i., kad netiek realizēta Attīstības programma, tādējādi turpmāk netiktu plānota pārdomāta Pāvilostas novada attīstība.

1.5. Saistībā ar plānotajiem attīstības virzieniem un mērķiem Birojs konstatē:

1.5.1. Saskaņā ar Novērtējuma likuma 1. panta 7. punktu un Noteikumu Nr. 157 8.7. punktu Vides pārskatā identificē, apraksta un izvērtē plānošanas dokumentu un iespējamo alternatīvu ietekmi uz vidi, ņemot vērā plānošanas dokumentu izstrādes mērķus un teritoriju, kura varētu tikt ietekmēta. Dažādu risinājumu novērtēšanas mērķis ir izvēlēties un pamatot piemērotāko risinājumu.

1.5.2. Vides pārskatā pašlaik kā vienīgā Attīstības programmas alternatīva apskatīta *nulles* alternatīva, kad Attīstības programma netiek izstrādāta, kā rezultātā nebūtu iespējams nodrošināt plānotu, sabalansētu un ilgtspējīgu novada attīstību, kā arī pamatot attīstības projektu nepieciešamību. Pēc būtības šāda pieeja atbilst Noteikumu Nr. 157 8.3. punkta prasībai novērtēt esošo vides stāvokli un tā attīstību, ja plānošanas dokuments netiek īstenots, nevis plānošanas alternatīvas novērtējums, kādu paredz Novērtējuma likuma 1. panta 7. punkts. Minētā iemesla dēļ Pāvilostas novada pašvaldība pietiekamā mērā neizmanto iespējas, ko plānošanas dokumentu izstrādes procesā sniedz SIVN, salīdzinot un no vides viedokļa apsverot investīciju paredzēšanu vienam vai otram rīcības virzienam. Attīstības programma satur jau salīdzinoši detalizētu investīciju plānu, pašvaldības budžeta ietvarā paredzot arī katrā rīcības virzienā plānotā projekta/projekta provizoriskās izmaksas. Nav šaubu, ka

investīciju plāns balstās izsvērumā, kam piešķirt prioritāti (sadalot finansējumu), ņemot vērā dažādās nepieciešamības un faktiskās iespējas. Tieši šis lēmumu pieņemšanas process arī nozīmē alternatīvo risinājumu vērtēšanu, un Vides pārskatā bija nepieciešams to atspoguļot, kā papildus vērtēšanas kritēriju izmantojot vides apsvērumus (t.i. arī caur vides prizmu pārbaudot un pamatojot izvēlēto risinājumu). Tomēr Vides pārskatā nav veikts šāds salīdzinājums, kā rezultātā Vides pārskats satur ietekmes vērtējumu tikai jau pieņemtiem lēmumiem, nepamatojot izvēlēto risinājumu.

1.5.3. Vides pārskatā nepieciešams atspoguļot vērtētās alternatīvas, kādas ar Attīstības programmu tās izstrādes procesā (piemēram, darba grupās) tikušas vērtētas, nosakot novada attīstības prioritātes vai izskatot dažāda veida risinājumus novada teritorijā esošo resursu efektīvākai izmantošanai (pamatojot Attīstības programmā iekļautā gala risinājuma izvēli).

2. Esošais vides stāvoklis, jo īpaši teritorijās, kuras plānošanas dokuments var būtiski ietekmēt, iespējamās izmaiņas, ja plānošanas dokuments netiktu īstenots

2.1. Vides pārskats izstrādāts, ņemot vērā Izstrādātājam pieejamo un papildus noskaidroto informāciju par novada dabas apstākļiem un vides kvalitāti. Secināms, ka izmantota informācija, kas apkopota jau esošajos novada SIVN dokumentos, kā arī izmantoti Pāvilostas novada pašvaldības sniegtie dati, VSIA “*Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs*” (turpmāk – LVĢMC), AS “*Latvijas valsts meži*” inventarizācijas dati, Lauku atbalsta dienestā pieejamā informācija, Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2010.–2015. gadam un 2016.–2021. gadam (turpmāk – Apsaimniekošanas plāns), Ventas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plāns 2016. – 2021.gadam, Dabas aizsardzības pārvaldes u.c. institūciju rīcībā esošā informācija. Vienlaikus Izstrādātāja atzīmējusi, ka praktiski nav pieejama nepieciešamā informācija par gaisa kvalitātes rādītājiem, trokšņa līmeņa rādītājiem, mūsdienu ģeoloģiskos procesus raksturojošiem u.c. rādītājiem novada teritorijā.

2.2. Vides pārskatā ietverts plānošanas dokumenta teritorijas vispārīgs raksturojums, iekļauta informācija par vides aspektiem un apkopojums par teritorijas dabas vērtībām.

2.3. Rezumējoši, – galvenajos ietekmes aspektos – secināms, ka:

2.3.1. Pāvilostas novadā ietilpst Pāvilostas pilsēta, Vērgales pagasts un Sakas pagasts. Pāvilostas novada teritorijas kopplatība ir 515 km². Novada teritorija robežojas ar Ventspils, Alsungas, Kuldīgas Aizputes, Durbes un Grobiņas novadiem.

2.3.2. Novada teritorija robežojas ar Baltijas jūru, novada teritorijas krasta kopgarums sasniedz 46 km. Pāvilostas novada teritorijā, izņemot Akmeņraga rajonu, krasti pārsvarā ir krauji. Uz ziemeļiem no Pāvilostas jūras krasta daļā dominē krasta erozija, stāvkrasti sasniedz pat 15 m augstumu. Tikai posmā starp Sakas upes un Grīguļupes grīvām krasts ir daļēji dinamiskajā līdzsvarā - daļēji akumulācijas krasts ar lēni augošu priekškāpu. Tālāk uz dienvidiem atkal dominē erozijas krasts.

2.3.3. Vides pārskatā norādītas problēmas, kas saistītas ar Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu, t.sk. krasta kāpu aizsargjoslu. Norādīts, ka Baltijas jūras piekraste uzskatāma par *augsta riska* teritoriju, kurā notiek ievērojama, bet lielās vētrās – katastrofāla pamatkrasta noskalošana, tādējādi daudzviet tiek apdraudēta apbūve un infrastruktūras objekti. Būtiski krasta procesus ietekmē arī haotiska un nepārdomāta to stiprināšana atsevišķos posmos, kas savukārt bieži rada papildus riskus tiem piegulošajās teritorijās, kā arī nekontrolēta un neorganizēta tūristu un atpūtnieku plūsma. Vides pārskatā norādīts, ka stāvkrasta eroziju var pastiprināt individuālu pieeju jūrai veidošana, individuālu krasta stiprinājumu veidošana u.c. saimnieciskās darbības aktivitātes.

- 2.3.4. Izstrādātāja vērsusi uzmanību, ka pašlaik spēkā esošajā teritorijas plānojumā Sakas novadā uz ziemeļiem no Pāvilostas vairākos ciemos (Strantes, Ulmales, Bukuraga un Labraga) noteiktas teritorijas ar potenciālu apbūves pieļaujamību paralēli jūras krastam, neskatoties uz to, ka daļa no šīs krasta līnijas ir stāvkrasts un aktīvas erozijas krasts. Secināts, ka ciemu teritorijās krasta kāpu aizsargjosla pārsvarā noteikta 150 m platumā un plašas teritorijas atvēlētas dažāda veida apbūvei, kas būtiski palielinās antropogēno slodzi ciemu teritorijās un uz jūras piekrasti.
- 2.3.5. Ciemu teritorijas pašlaik ir mazapdzīvotas, nereti neatbilst ciema statusam (zem 10 pastāvīgajiem iedzīvotājiem) un iedzīvotāju skaita pieaugums netiek konstatēts, lielākoties īpašumi tajos tiek izmantoti vasarās un brīvdienās. Atbilstoši Vides pārskatam minēto ciemu teritorijās nav attīstīta un netiek plānota komunālo pakalpojumu infrastruktūra (ūdensapgāde, kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, ceļu un ielu infrastruktūra u.c.). Veidojoties jauniem apbūves objektiem, būtiski pieaugs antropogēnā slodze.
- 2.3.6. Izstrādātāja norādījusi, ka Vides kvalitāti teritorijā būtiski ietekmē komunālo pakalpojumu pieejamība un kvalitāte, tai skaitā notekūdeņu apsaimniekošana, ilgtspējīga ūdensapgāde, atkritumu apsaimniekošana, racionāla un videi draudzīga siltumapgāde.
- 2.3.7. Novada teritorijā atrodas aizsargājamās dabas teritorijas un objekti, tostarp Natura 2000 teritorijas – Grīņu dabas rezervāts (Natura 2000 teritorija), dabas liegumi “Pāvilostas pelēkā kāpa”, “Sakas grīņi”, “Ziemupe”, kā arī aizsargājamā jūras teritorija “Akmensrags”.
- 2.3.8. Lielāko daļu Pāvilostas novada zemju aizņem mežsaimniecības zeme, kas sastāda 59,9% no visām zemēm un lauksaimniecības zeme – 36,8 %. Satiksmes infrastruktūras zeme aizņem 1,2 %, derīgo izrakteņu ieguves teritorijas aizņem 0,5 % un ūdens objektu zemes aizņem 0,4 % no visas novada teritorijas.
- 2.3.9. Pāvilostas novada teritorijā derīgo izrakteņu resursus veido būvmateriālu derīgie izrakteņi – grants, smilts, māls, biogēnie nogulumu kūdra, kā arī pazemes dzeramie ūdeņi un minerālūdeņi. Novada teritorijā nav nacionālās nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.
- 2.3.10. Pāvilostas novadā par perspektīviem derīgajiem izrakteņiem var uzskatīt ogļūdeņražus (naftu un slānekļa gāzi), ģeotermālo un petrotermālo enerģiju. Kā perspektīvu zemes dziļu izmantošanas veidu var uzskatīt arī dabas gāzes pazemes glabātavu ierīkošanu atbilstošās ģeoloģiskajās struktūrās.
- 2.3.11. Pāvilostas novadā noteikta tikai viena pazemes ūdens atradne – Pāvilosta. Tajā izmanto Gaujas ūdens horizonta ūdeņus, un tā nodrošina Pāvilostas pilsētas ūdensapgādi. Pazemes ūdens objektiem Pāvilostas novada teritorijā noteikta laba ķīmiskā kvalitāte un labs kvantitatīvais stāvoklis.
- 2.3.12. Novada teritorija kopumā ietilpst Ventas upju baseina apgabalā, taču novada teritorijā nav virszemes ūdensteces, kas būtu tieši saistītas ar Ventas upes baseinu. Novada upes ir Baltijas jūras baseina sastāvdaļa un tās tieši ietek Baltijas jūrā.
- 2.3.13. Pāvilostas novadā pilnībā vai daļēji atrodas šādas upes: Ālande, Annas upīte, Bubieris, Durbe, Ēnava, Kārļupīte, Lenkupe, Saka un Tebra. Latvijas ezeru datubāzē novadā reģistrēti 6 ezeri.
- 2.3.14. Ekoloģiskā kvalitāte minētajām ūdenstecēm lielākoties noteikta kā laba vai vidēja.
- 2.3.15. Pāvilostas novadā tikai Tebras upe posmā no Aizputes līdz grīvai ir ietverta prioritāro zivju ūdeņu sarakstā un tai noteikts lašveidīgo zivju ūdeņu statuss.

- 2.3.16. Saskaņā ar Apsaimniekošanas plānā noteikto Pāvilostas novadā atrodas vairāki riska ūdensobjekti (ūdensteces, arī piekrastes ūdeņi). Norādīts, ka atkarībā no ūdensobjekta, risku rada punktveida piesārņojums (notekūdeņos esošie biogēni), izkliedētais piesārņojums, kā arī hidromorfoloģiskie pārveidojumi un plūdu risks.
- 2.3.17. Pāvilostas novadā oficiālo peldvietu sarakstā iekļauta Pāvilostas pludmale Pāvilostas pilsētas teritorijā.
- 2.3.18. Pāvilostas pilsētas teritorija ir pakļauta applūšanas riskam ar lielu varbūtību - Sakas upes palienes applūšana sākas pie ūdens līmeņa 1,17 m LAS (1.0 m BS), bet pie ūdens līmeņa, kas pārsniedz 1,50 m LAS atzīmi, sākas pilsētas applūšana. Ventas upju baseinu apgabala plūdu riska pārvaldības plānā 2016. – 2021. gadam Pāvilostas teritorija noteikta par Nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju. Iedzīvotāju skaits pavasara plūdu apdraudētajās teritorijās ir 50-100 iedzīvotāji. Iedzīvotāju skaits vējuzplūdu apdraudētajās teritorijās ir > 50.
- 2.3.19. Pāvilostas novads ietilpst vēja enerģijas izmantošanai potenciāli piemērotajās teritorijās. Pāvilostas novadā sastopami zemas un vidējas temperatūras ģeotermālie resursi 20°C – 30 °C, kurus var izmantot apsildīšanai un karstā ūdens sagatavošanai.
- 2.3.20. Centralizētā kanalizācijas sistēma pieejama Pāvilostas pilsētā un Vērgales pagasta ciemos, izņemot Bebes ciemu. Sakas pagastā centralizēta sadzīves notekūdeņu apsaimniekošana nav nodrošināta nevienā ciemā, arī daļā Pāvilostas pilsētas un Vērgales pagasta ciemu iedzīvotājiem nav pieejama centralizēta kanalizācijas sistēma, tādēļ daļai iedzīvotāju izmanto individuālas notekūdeņu krājtvertnes.
- 2.3.21. Pāvilostas novadā kopumā ir 5 bioloģiskās notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. Attīrīto notekūdeņu apjoms no 2013. līdz 2018. gadam bija vidēji 58,49 tūkst. m³/gadā.
- 2.3.22. Vairāku projektu ietvaros plānošanas periodā ir veikti centralizētās ūdensapgādes sistēmas pilnveidošanas darbi. 2018.gadā Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansētā investīciju projekta ietvaros Pāvilostā tika izbūvēti 4676,02 m ūdensapgādes cauruļvadi, 1632,69 m sadzīves kanalizācijas spiedvadi, kā arī uzbūvēta viena jauna sadzīves kanalizācijas sūkņu stacija.
- 2.3.23. Pāvilostas novadā centralizētā apkures sistēma ir Pāvilostā un Vērgalē. Citos novada apdzīvotajos centros tiek lietota lokālā apkure, arī ražošanas un darījumu objekti izmanto lokālās apkures sistēmas.
- 2.3.24. 2018.gadā Pāvilostas novadā tika savāktas 439 tonnas sadzīves atkritumu, kas par 7,5 tonnām pārsniedz 2017. gadā savāktu atkritumu apjomu.
- 2.3.25. Kā liecina LVGMC uzturētā reģistra *Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistrs* dati, Pāvilostas novadā reģistrētas divas potenciāli piesārņotas teritorija ("*Šķēdes mācību bāze*" un zivju pārstrādes fabrika Pāvilostā). Vides pārskatā norādīts, ka uzmanība būtu pievēršama stihiskām atkritumu izgāztuvēm.
- 2.3.26. Pāvilostas novadu šķērso valsts reģionālas nozīmes 1. šķiras autoceļš P111 *Ventspils (Leči) – Grobiņa*, kura kopgarums ir 95,5 km. Šis autoceļš savieno Ventspili un Liepāju, tam ir asfaltbetona segums.
- 2.3.27. Visvairāk novadā ir uzņēmumu, kuru darbība ir saistīta ar lauksaimniecību, mežsaimniecību un zivsaimniecību – 54% no kopējā uzņēmumu skaita. Pāvilostas novadā netiek veiktas darbības un nav objektu, kuri atbilstu A kategorijas piesārņojošai darbībai. Pāvilostas novadā ir izsniegtas 6 B kategorijas piesārņojošās darbības atļaujas.
- 2.4. Novērtējis sniegto informāciju, Birojs secina, ka Vides pārskatā ir sniegts ļoti plašs Pāvilostas novada un arī plašākas teritorijas dabas resursu, teritorijas ģeoloģiskās uzbūves un vides stāvokļa apraksts, tomēr ne visās jomās Vides pārskatā iekļautā informācija ir saistāma

ar Attīstības programmā ietvertajiem rīcības virzienu uzdevumiem, kas paredz galvenās izmaiņas teritorijas attīstībā. SIVN uzdevums būtu analizēt vides informāciju arī tieši saistot ar konkrētām rīcībām, kas ar plānošanas dokumentu tiks paredzētas, lai panāktu izmaiņas, un caur šādu analīzi konstatēt (un pamatot), kādi aktivitāšu veidi konkrētās teritorijās ir/nav pieļaujami, lai pārdomāti un argumentēti plānotu turpmāko novada attīstību. Vides pārskatā iekļauts nesamērīgi plašs teorētisks vides normatīvo aktu apskats, kas sniedz būtisku informāciju par dažādu vides jomu regulējumu, tomēr nesniedz analīzi saistībā ar aktuālajām vides problēmām novadā vai novada plānoto attīstību.

- 2.5. Vides pārskatā uzmanība vērsta uz Pāvilostas novada aktuālajām problēmām vides kvalitātes nodrošināšanā, tostarp attiecībā uz Baltijas jūras piekrastes un aizsargājamo dabas vērtību saglabāšanu, centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmu nodrošinājumu, norādot gan jau īstenotos projektus, gan arī ar Attīstības programmu plānotās aktivitātes vides stāvokļa uzlabošanā. Saistībā ar esošās situācijas un esošā vides stāvokļa aprakstu un novērtējumu kā būtiskāko Birojs konstatē:
 - 2.5.1. Vides pārskatā esošā vides stāvokļa apraksts vairākos aspektos ir detalizācijas pakāpē, kas sniedz izsmelšu informāciju par novadu, bet tas ir nepilnīgs attiecībā uz notekūdeņu apsaimniekošanu, kas skatāma kontekstā ar virszemes ūdeņu kvalitāti.
 - 2.5.2. Vides pārskatā ir norādīts, ka *Baltijas jūras baseina upju ekoloģiskais stāvoklis Pāvilostas novada teritorijā pārsvarā ir labs un vidējs, un Ventas upju baseina Pasākumu plānā un papildus pasākumu plānā nav ietverti pasākumi, kuri attiecināmi uz Pāvilostas novada teritoriju, var secināt, ka līdzšinējā virszemes un pazemes ūdeņu apsaimniekošana ir bijusi veiksmīga.* Tomēr vienlaikus turpat minēts, ka vairāki ūdensobjekti atbilst riska ūdensobjektiem, kuriem saskaņā ar Apsaimniekošanas plānu identificētas būtiskas punktveida un difūzā piesārņojuma avotu radītas biogēno elementu piesārņojuma slodzes¹. Tāpat vērsta uzmanība, ka vairāku ciemu teritorijās nav attīstīta un netiek plānota komunālo pakalpojumu infrastruktūra, turklāt Izstrādātāja izteikusi bažas, vai lokālās krājtvertnes, ko pārsvarā novada teritorijā izmanto iedzīvotāji, ir hermētiski noslēgtas. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs nevar pievienoties Izstrādātājas secinājumam, ka līdzšinējā virszemes un pazemes ūdeņu apsaimniekošana novadā uzskatāma par veiksmīgu, jo – lai arī Baltijas jūras baseina upju ekoloģiskais stāvoklis Apsaimniekošanas plānā Pāvilostas novada teritorijā pārsvarā noteikts kā labs un vidējs, tomēr ekoloģiskā kvalitāte ir tikai viens no rādītājiem, kas raksturo ūdensobjektu kopējo kvalitāti, turklāt Apsaimniekošanas plānā vērsta uzmanība, ka uz monitoringa datiem balstīta ekoloģiskās kvalitātes vērtējuma ticamība ievērojamā daļā gadījumu uzskatāma par zemu.²
 - 2.5.3. Kopumā no Vides pārskata izriet, ka notekūdeņu apsaimniekošana novadā ir būtiska vides problēma, turklāt centralizētā kanalizācijas sistēmas pieslēgums ir nodrošināts tikai nelielā novada teritorijas daļā. Līdz ar to Vides pārskatā vides stāvokļa aprakstā būtu lietderīgi sniegt konkrētāku informāciju, cik liela daļa māsaimniecību (%) notekūdeņus novada centrālajā kanalizācijas sistēmā. Tāpat būtiska ir informācija par novadā esošo notekūdeņu attīrīšanas iekārtu darbību un sadzīves notekūdeņu attīrīšanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, proti, vai piesārņojošo vielu koncentrācijas notekūdeņos nepārsniedz BSP₅, KSP u.c. rādītāju limitējošo koncentrāciju un atbilst Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*” noteiktajiem robežlielumiem.
 - 2.5.4. Kā viena no centrālajām vides problēmām Attīstības programmas Vides pārskatā minēta jūras krastu erozija. Vides pārskatā norādīts, ka stāvkrasta eroziju var pastiprināt individuālu pieeju jūrai veidošana, individuālu krasta stiprinājumu

¹ Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021.gadam.

² Ventas upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns 2016. - 2021.gadam.

veidošana u.c. saimnieciskas darbības aktivitātes, tāpēc lietderīgi būtu Vides pārskatā iekļaut konkrētāku informāciju par jau esošajām pieejām jūrai un pašreizējo situāciju piekrastē, konstatējot, kuros piekrastes posmos veikti krasta stiprinājumi, kuros vērojama lielākā antropogēna slodze, kādi pasākumi līdz šim īstenoti piekrastes apsaimniekošanai un citu atbilstīgu informāciju. Ņemot vērā novada atrašanās vietu piekrastē un iespējamo antropogēnās slodzes ietekmi uz krasta kāpu aizsargjoslu, Biroja vērtējumā īpaši svarīga ir esošās situācijas apzināšana, lai iespējami pārdomāti un argumentēti pieņemtu turpmākos lēmumus.

2.5.5. Birojs, iepazīstoties ar Attīstības programmas Investīciju plānu, secina, ka pašlaik īstenošanas stadijā atrodas projekts Pāvilostas novadpētniecības un molu aizsardzībai pret plūdiem. Biroja ieskatā, arī Vides pārskatā būtu jāiekļauj informācija par darbībām, kas līdz šim veiktas plūdu riska mazināšanai, jo pašlaik Vides pārskatā vienīgi norādīts, ka Pāvilostas teritorija noteikta par Nacionālas nozīmes plūdu riska teritoriju, taču netiek skaidrots, kādas rīcības līdz šim paredzētas un tiek veiktas apdraudējuma mazināšanai.

2.5.6. Izstrādātāja norādījusi, ka nav pieejami dati par gaisa un trokšņa piesārņojumu novadā, tomēr Biroja ieskatā Vides pārskatā būtu lietderīgi iekļaut informāciju par tuvākajām gaisa novērojumu stacijām, potenciāliem trokšņa un gaisa piesārņojuma avotiem, sniedzot vērtējumu, kā plānotā novada attīstība potenciāli ietekmēs vides kvalitāti novadā arī gaisa un trokšņa piesārņojuma aspektā.

3. Ar plānošanas dokumentu saistītās vides problēmas, tā īstenošanas ietekmes uz vidi novērtējums un izvēlēta risinājuma pamatojums

3.1. Kā nozīmīgākie vides aspekti, kuriem pievēršama īpaša uzmanība Vides pārskatā uzskaitīti šādi vides aspekti - 1) teritorijas bioloģiskās daudzveidības izmaiņas, tai skaitā īpaši aizsargājamo sugu un biotopu izplatības teritoriju izmaiņas, 2) jūras krasta erozijas procesu attīstība, 3) piekrastes pieejamība, 4) ainavu daudzveidība un vērtīgas ainavas, ainavu izmaiņas, 5) virszemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas, 6) pazemes ūdeņu kvalitātes izmaiņas, 7) meža un lauksaimniecības zemju teritoriju transformācija un apbūve.

3.2. Izstrādātāja konstatējusi, ka plānošanas dokumenta Rīcības plānā un Investīciju plānā nav ietvertas darbības, kuras skartu īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un objektus, radītu draudus to integritātei un bioloģiskajām vērtībām, tajā pat laikā vērsusi uzmanību uz Attīstības programmas pasākumiem, kas tieši saistīti ar Baltijas jūras piekrasti.

3.3. Vides pārskatā norādīts, ka Attīstības programmā izvirzītajiem rīcības virzieniem un plānotajām darbībām iespējama tieša, netieša, īslaicīga, ilglaicīga un summāra ietekme, tomēr Izstrādātāja minētās ietekmes apskatījusi tikai teorētiski, skaidrojot, ka plānoto pasākumu detalizācija ir pārāk zema, lai detāli izvērtētu to īstenošanas gaitā iespējamās ietekmes uz vidi un to būtiskumu. Līdz ar to plānošanas dokumenta īstenošanas iespējamo ietekmju uz vidi izvērtējumu Izstrādātāja veikusi katram Rīcības programmā ietvertajam pasākumam sniedzot vienkāršotu novērtējumu, nosakot, vai sagaidāmās ietekmes uzskatāmas par pozitīvām vai negatīvām. Lielā daļā gadījumu Izstrādātāja secinājusi, ka ietekmes uz vidi nav prognozējamās. Pasākumiem, kuriem ietekmes tiek prognozēta, tās lielākoties definētas kā ilglaicīgi pozitīvas un īslaicīgi negatīvas. Vērtējumu par Rīcības programmā ietvertajiem konkrētajiem projektiem Izstrādātāja sniegusi Vides pārskata 13. tabulā:

3.3.1. Tiek vērtēts, ka lielākā daļa Attīstības programmā iekļauto pasākumu saistās ar ilglaicīgu pozitīvu ietekmi uz vidi un sabiedrību. Piemēram, pozitīvi vērtēti tādi rīcības virzienā *Inženiertehniskā un komunālā infrastruktūra, mājokļi (RV6)* ietvertie pasākumi kā ūdens apgādes sistēmu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu sakārtošana, kā arī pasākumi, kas saistīti ar energoefektivitātes paaugstināšanu un kurināmā patēriņa

samazināšanu (centralizētās siltumenerģijas pārdales un sadales tīkla attīstība (pasākums 6.2.), atbalsta sniegšana energoefektivitātes pasākumu veikšanai daudzdzīvokļu ēkās (pasākums 6.4.) u.c.). Pozitīvi vērtēti arī satiksmes infrastruktūras uzlabošanas pasākumi – veloceļu un gājēju ceļu sistēmas attīstība (pasākums 5.3.), stāvlaukumu labiekārtošana un atjaunošana (pasākums 5.4.) u.c. Norādot, ka sagaidāma ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi un iedzīvotāju dzīves apstākļiem, pozitīvi vērtēta pludmales labiekārtošana un atpūtas vietu ierīkošana un apdzīvoto vietu un publiskās vides labiekārtojuma attīstība, atpūtas elementu atjaunošana (pasākumi 7.2., 7.3). Rīcības virzienā *Kvalitatīvi un daudzveidīgi kultūras pakalpojumi (RV2)* ietvertie pasākumi galvenokārt vērtēti ar ilglaicīgu pozitīvu ietekmi uz nemantiskā kultūras mantojuma saglabāšanu. Kā nebūtiski pozitīvas ietekmes minētas arī rīcības, kas ilgtermiņā samazinās individuālā transporta izmantošana Pāvilostas novada iedzīvotājiem (piemēram, sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamības uzlabošana novada nomales teritorijās un reisu laiku efektīvizēšana, skolēnu autobusa iegāde (pasākumi 1.6., 5.6.). Izstrādātāja atzīmējusi, ka autoceļu, ielu, tiltu pārbūve un seguma atjaunošana sekmēs gaisa un trokšņa piesārņojuma mazināšanos. Vides pārskatā pozitīvas ietekmes vērtējums sniegts arī ostas infrastruktūras labiekārtošanas projekta īstenošanai, kas paredz esošās infrastruktūras rekonstrukciju, nepaplašinot ostas teritoriju un nepalielinot tās kapacitāti, līdz ar to Izstrādātāja secinājusi, ka labiekārtojuma pilnveidošana atstās labvēlīgu ietekmi uz apkārtējo vidi.

3.3.2. Vides pārskatā kā iespējamās negatīvās ietekmes saistībā ar Attīstības programmas realizēšanu Izstrādātāja galvenokārt uzsvērusi ietekmes saistībā ar dažādu objektu izbūvi un rekonstrukciju, ceļu segumu atjaunošanu u.tml., taču šādas ietekmes vērtētas kā nebūtiskas un īslaicīgas. Kā iespējami ilglaicīgi negatīvās ietekmes Izstrādātājas ieskatā var tikt saistītas ar jūras krasta nostiprināšanu ar gabioniem Pāvilostas pilsētā (pasākums 7.4.), norādot, ka konkrētais pasākums var radīt ilglaicīgu negatīvu ietekmi uz blakus teritoriju krasta erozijas procesiem. Tāpat Izstrādātāja atzīmējusi, ka negatīvu ietekmi uz vidi būvniecības un ekspluatācijas laikā var radīt jaunu rūpniecisko teritoriju izveide (pasākums 8.3.), tāpēc plānojot jaunas rūpniecības teritorijas jāievēro normatīvo aktu prasības un jāplāno un jāīsteno pasākumi ietekmju mazināšanai. Bez tam norādīts, ka negatīva ietekme uz vidi var rasties arī palielinot apbūvēto teritoriju platību, proti – ilglaicīgas ietekmes šajā gadījumā var tikt prognozētas, ja būvniecību plāno līdz šim neapbūvētās teritorijās, tādējādi neatgriezeniski tiek zaudēta teritorijas bioloģiskā daudzveidība, un teritorija tiek izslēgta no zaļo teritoriju kopuma. Izstrādātāja norādījusi, ka pirms lielāku teritoriju transformācijas vēlams veikt to bioloģiskās daudzveidības izvērtējumu, lai iespēju robežās novērstu īpaši aizsargājamu sugu vai biotopu iznīcināšanu. Tāpat no Vides pārskata izriet, ka negatīva ietekme var veidoties attīstot tūrisma piedāvājumu, piesaistot lielāku apmeklētāju skaitu, bet, neizveidojot atbilstošu infrastruktūru.

3.4. Tomēr kopumā Izstrādātājas vērtējumā Attīstības programmā paredzēto rīcību un projektu realizācija labvēlīgi ietekmēs novada attīstību un neatstās būtisku negatīvu ietekmi uz vidi.

3.5. Birojs, izskatot Rīcības programmu un Investīciju plānu, konstatē, ka lielākajā daļā Attīstības programmā iekļauto rīcību vērstas uz vides kvalitātes uzlabošanu, kā arī teritoriju attīstību rekreācijas un tūrisma vajadzībām. Viena no būtiskām vides problēmām, kas apzināta Vides pārskatā, var būt saistāma ar Baltijas jūras piekrastes aizsardzību. Tāpat kā nozīmīgs problēmjautājums izgaismojas nepietiekamais centralizētās kanalizācijas pieslēgumu skaits novada teritorijā. Saistībā ar Vides pārskatu un Izstrādātājas veikto ietekmju novērtējumu Birojs konstatē sekojošo:

- 3.5.1. Birojs savus argumentus saistībā ar alternatīvo risinājumu izvērtējumu un izvēlēta risinājuma pamatojumu jau ir sniedzis šī atzinuma sadaļas “Attīstības programmas galvenie mērķi un risinājumi” 1.5. punktā ar apakšpunktiem.
- 3.5.2. Biroja ieskatā Vides pārskats pašlaik nepietiekami novērtē tādas Attīstības programmas darbības, kam var būt ietekme uz bioloģisko daudzveidību un jutīgām vides teritorijām, nepietiekami izvērtējot šādu darbību īstenošanas ietekmi uz vidi. Tādiem Attīstības programmas rīcību plānā iekļautiem pasākumiem, kā piemēram, pludmales labiekārtošana un atpūtas vietu ierīkošana (RV7, pasākums 7.2.), kas ietver jaunu atpūtas vietu izbūvi, teritoriju labiekārtojumu un aktīvas atpūtas objektu ierīkošanu vai stāvlaukumu labiekārtošana un atjaunošana (RV5, pasākums 5.4.) Izstrādātāja sniegusi vērtējumu kā *ilglaicīga pozitīva ietekme uz vidi un iedzīvotāju dzīves apstākļiem*. Tomēr rīcībām un pasākumiem, kas saistīti ar pludmales labiekārtošanu un līdzīgām darbībām krasta kāpu aizsargjoslā saistās ne tikai ar pozitīvu ietekmi uz vidi un iedzīvotāju dzīves apstākļiem, bet arī ar antropogēnās slodzes palielināšanos un ietekmi uz dabas vērtībām, kā to citviet Vides pārskatā atzīmējusi arī Izstrādātāja. Līdz ar to Vides pārskatā ietekmju vērtējums papildināms, sniedzot detalizētāku vērtējumu, piemēram, kāda ietekme varētu tikt radīta uz bioloģisko daudzveidību, ainavu u.c. aspektiem, realizējot iecerētos pasākumus. Kā jau Birojs norādījis iepriekš, arī Vides pārskata esošās situācijas apraksts nesniedz informāciju par pašreizējo labiekārtojuma līmeni un antropogēno slodzi Pāvilostas novada jūras piekrastē. Neveicot šādu izvērtējumu, SIVN neizgaismo un nevērš pašvaldības uzmanību uz papildus vides aspektiem, ko plānošanas procesā būtu nepieciešams ņemt vērā, kopumā tas mazina arī iespēju noteikt piemērotākos ietekmes novēršanas risinājumus un monitoringa indikatorus kādiem no rīcību virzieniem, kur jutīgāko aspektu griezumā var būt arī konfliktējoši vērtējumi (kāda no vides jomām pozitīva ietekme, kāda no jomām – negatīva). Tādēļ Birojs aicina papildināt izvērtējumu. Līdzīgā veidā sniedzams vērtējums arī citiem plānotajiem pasākumiem, piemēram, veloceļu un gājēju ceļu sistēmas attīstība (RV5, pasākums 5.3.).
- 3.5.3. Attiecībā uz centralizētās kanalizācijas sistēmas uzlabošanu Rīcību plānā iekļauts pasākums sakārot ūdenssaimniecības un notekūdeņu kanalizācijas sistēmas (RV6, 6.1.). Birojs secina, ka konkrētais pasākums nav iekļauts Investīciju plānā, no kā izriet, ka pašvaldība pašlaik nav paredzējusi līdzekļus konkrētu pasākumu realizēšanai. No Vides pārskata viennozīmīgi neizriet, vai plānotas konkrētas rīcības kanalizācijas sistēmas uzlabošanai, jo Vides pārskata 52. lpp. norādīts, ka Pāvilostas novada ciemu teritorijās nav attīstīta un netiek plānota komunālo pakalpojumu infrastruktūra (ūdensapgāde, kanalizācija, atkritumu apsaimniekošana, ceļu un ielu infrastruktūra u.c.), tajā pat laikā 86. lpp. sniegts pozitīvs vērtējums centralizētās kanalizācijas sistēmas uzlabošanas pasākumam. Vides pārskats papildināms, iekļaujot nepārprotamu informāciju un vērtējumu par notekūdeņu apsaimniekošanas jautājumiem un plānoto attīstību novadā.
- 3.5.4. Attiecībā uz RV8 *Uzņēmējdarbības veicināšana novadā* iekļauto pasākumu 8.3. *Investīciju piesaiste uzņēmējdarbības vides uzlabošanai*, kas ietver industriālo teritoriju un ēku izveidi un attīstīšanu investoru piesaistei, Birojs konstatē, ka Attīstības programmas Investīciju plāns pašlaik neparedz līdzekļu piesaisti jaunu rūpniecisko teritoriju izveidei. Birojs pozitīvi vērtē Attīstības programmā iekļautos uzņēmējdarbības veicināšanas pasākumus, vienlaikus pievienojas Izstrādātājas viedoklim, ka šādu teritoriju izveide potenciāli var radīt arī negatīvu ietekmi uz vidi gan būvniecības, gan ekspluatācijas laikā. Līdz ar to, plānojot jaunas rūpnieciskās teritorijas, jāizvērtē to atrašanās vieta, komunikāciju nodrošinājums un nepieciešamība veikt ietekmju novērtējumu atbilstoši Novērtējuma likuma prasībām.

4. Risinājumi iespējamās ietekmes uz vidi samazināšanai

4.1. Attīstības programmas īstenošanas iespējamo ietekmju novēršanai/samazināšanai Vides pārskatā ietverti šādi risinājumi:

- 4.1.1. Uzsākot projektu īstenošanu, individuāli jāizvērtē to potenciālā ietekme uz vidi un, kur nepieciešams, jāpiemēro ietekmes uz vidi novērtējuma procedūra.
- 4.1.2. Īpaša uzmanība pievēršama plānotajam jūras krasta stiprināšanas projektam. Ieteicams veikt garkrasta sanešu plūsmas modelēšanu, izvērtējot ostas molu un ostas pieejas kanāla un tā uzturēšanas (smilts materiāla izrakšanas) darbu ietekmi uz krasta procesiem. Tāpat modelēšanas ceļā, pieaicinot atbilstošu speciālistu, izvērtējami labākie risinājumi krasta erozijas mazināšanai, jo gabionu stiprinājumi, nodrošinot krasta aizsardzību to novietošanas līnijā, var veicināt erozijas procesu intensifikāciju blakus teritorijās.
- 4.1.3. Industriālo objektu un sabiedriski nozīmīgu, plaši apmeklētu objektu projektēšanā uzmanība pievēršama notekūdeņu un atkritumu apsaimniekošanas, ūdensapgādes un siltumapgādes risinājumiem, maksimāli nodrošinot pieslēgumu centralizētiem tīkliem vai rūpīgi izvēloties videi draudzīgus individuālos risinājumus.
- 4.1.4. Visa veida būvniecības, remonta, rekonstrukcijas un renovācijas procesos ievērojama laba būvniecības prakse, darbības atbilstība vides aizsardzības normatīvo aktu prasībām, būvnormatīviem, kā arī standartiem u.c. normatīvajiem aktiem, nodrošināma būvgružu savākšana un videi draudzīga apsaimniekošana.
- 4.1.5. Veicot ielu labiekārtošanu un rekonstrukciju, iespēju robežās nodrošināma lietus ūdeņu kanalizācija un izstrādājami risinājumi lietus ūdeņu kanalizācijas izplūdes aprīkot ar minimālu attīrīšanu vismaz no naftas produktiem.
- 4.1.6. Jānodrošina plānoto rekreācijas, kultūras un sporta infrastruktūras objektu tuvumā esošo transporta plūsmu izvērtējums un optimizācija, jāizvērtē un jānovērš būtiskās ietekmes uz vidi.
- 4.1.7. Jāveic plānotās infrastruktūras attīstības ietekmes izvērtējums, jāizvēlas tādi infrastruktūras attīstības risinājumi, kas iespējami mazāk samazina dabas pamatnes platības vai vērtību.
- 4.1.8. Tūrisma attīstība radīs tiešu ietekmi uz vidi, ja nebūs tūrisma attīstībai piemērotas infrastruktūras, atbilstoša labiekārtojuma teritorijās, kuras tūristi apmeklē (jūras piekraste, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, ainaviski vērtīgās teritorijas, kultūrvēsturiskie objekti).
- 4.1.9. Jāsekmē videi draudzīgu transporta veidu attīstība, efektīva sabiedriskā transporta attīstība, lai mazinātu negatīvo ietekmi uz gaisa kvalitāti.
- 4.1.10. Jānodrošina vides politikas realizācijas pasākumi: sabiedrības izglītošana un informēšana, aktīvas vides aizsardzības pasākumu kampaņas, sabiedrības vides izglītības un apziņas veicināšana.
- 4.1.11. Jāsamazina vides piesārņošanas iespējas, kur vien iespējams, izvēloties inovatīvus risinājumus un videi draudzīgas tehnoloģijas.
- 4.1.12. Tāpat Izstrādātāja norādījusi, ka, ņemot vērā garo novada teritorijas jūras piekrasti, plānojot novada attīstību, būtu vēlams paplašināt peldvietu skaitu. Birojs piekrīt Izstrādātājas viedoklim, ka attīstot peldvietas novadā, tās nepieciešams atbilstoši apsaimniekot, labiekārtot un nodrošināt higiēnas prasības, kā arī peldsezonas laikā organizēt ūdens kvalitātes pārbaudes, t.i., veikt publiski pieejamo peldvietu labiekārtošanu atbilstoši normatīvo aktu prasībām.

4.2. Saistībā ar Izstrādātājas ieteiktajiem ietekmju mazināšanas risinājumiem, Birojs sniedz šādas piebildes:

- 4.2.1. Attiecībā uz jūras krasta stiprināšanu ar mērķi novērst tālāku eroziju pilsētas virzienā Birojs pievienojas Izstrādātājas norādītajam, ka pirms paredzētās darbības realizēšanas ieteicams veikt piekrastes sanešu plūsmas modelēšanu. Birojs aicina pašvaldību izstrādāt pārdomātus risinājumus krasta stiprināšanai, jo nepārdomātu darbību īstenošanas rezultātā ilgtermiņā iespējama erozijas procesu pastipriņošā iedarbība, kas var veicināt aizvien jaunu pasākumu nepieciešamību. Tomēr konkrētā pasākuma būvniecības pieļaujamība jebkurā gadījumā izsvērti jāvērtē atbilstoši Novērtējuma likuma prasībām, ņemot vērā gan aktuālo situāciju piekrastē, gan konkrētos būvniecības risinājumus.
- 4.2.2. Vides pārskatā norādīts, ka Piesārņoto un potenciāli piesārņoto vietu reģistra dati Pāvilostas novadā reģistrētas divas potenciāli piesārņotas teritorijas. Datu par citām piesārņotām vai potenciāli piesārņotām teritorijām novadā nav. Vienlaikus Izstrādātāja norādījusi, ka, plānojot novada attīstību, uzmanība būtu pievēršama stihiskām atkritumu izgāztuvju apsaimniekošanai. SIVN ietvaros Izstrādātājam, pamatojoties uz esošās situācijas analīzi, jāpiedāvā atbilstoši risinājumi konstatēto vides problēmu mazināšanai vai novēršanai. Ja pašlaik nav datu par stihiskām atkritumu izgāztuvēm, tad pašvaldībai, iespējams, ir lietderīgi veikt šādu teritoriju apsekojumu un lemt par rekultivācijas pasākumu nepieciešamību. Nepieciešamie risinājumi iestrādājami Vides pārskatā.

5. Iespējamie kompensēšanas pasākumi

Saskaņā ar likuma “*Par īpaši aizsargājamām dabas teritorijām*” 43. panta nosacījumiem kompensēšanas pasākumi ir jānosaka, ja plānošanas dokuments ietekmē Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*) ekoloģiskās funkcijas, integritāti un ir pretrunā ar tās izveidošanas un aizsardzības mērķiem. Atbilstoši Vides pārskatā norādītajam Attīstības programma neparedz darbības, kas var tieši negatīvi ietekmēt aizsargājamus un vērtīgus biotopus, tās īstenošana nav saistīta ar ietekmi uz Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijām (*NATURA 2000*), tādēļ kompensēšanas pasākumi nav nepieciešami.

6. Plānošanas dokumenta iespējamās būtiskās pārrobežu ietekmes izvērtējums

Attīstības programmā nav paredzētas darbības, kuru īstenošanas rezultātā iespējama tieša negatīva pārrobežu ietekme uz citām Baltijas jūras piekrastes valstīm vai Baltijas jūru.

7. Paredzētie pasākumi monitoringa nodrošināšanai

Lai novērtētu plānošanas dokumenta ietekmi uz vidi, Attīstības programmas īstenošanas monitoringam tiek piedāvāti šādi rādītāji/jomas: iedzīvotāju apmierinātība ar vietējo pašvaldību un tās darbību; aizsargājamo dabas teritoriju, zaļo zonu, parku īpatsvars; publiski pieejamo zaļo zonu īpatsvars; uzņēmumu, kuriem piešķirti vides sertifikāti, procentuālais īpatsvars no kopējo uzņēmumu skaita u.c.; jūras krasta erozijas apjomi, krasta līnijas pavirzīšanās iekšzemes virzienā; gaisa kvalitātes rādītāji; emisiju daudzums gaisā no stacionārajiem avotiem; atjaunojamo energoresursu izmantošana; novadīto notekūdeņu daudzums; virszemes ūdeņu kvalitātes rādītāji; dzeramā ūdens kvalitātes rādītāji; peldūdeņu kvalitātes rādītāji; poligonos un atkritumu izgāztuvēs apglabāto sadzīves atkritumu daudzums; piesārņoto vietu daudzums un platība; apbūvēto teritoriju platība; valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu skaits.

Biroja ieteikums būtu minētos monitoringa parametru rādītājus papildināt ar datiem par centralizētas ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmām pieslēgto mājsaimniecību skaitu un izbūvēto un rekonstruēto centralizētās ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu garumu, šķīrotu atkritumu daudzumu, tūristu plūsmas rādītājiem.

II Vides pārskata sabiedriskā apspriešana

Izvērtējot Vides pārskatu, Birojs secina, ka tajā nav iekļauta informācija par Attīstības programmas un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaitu. Izstrādātāja norādījusi, ka sadaļa par Plānošanas dokumenta un Vides pārskata sabiedriskās apspriešanas gaitu un rezultātiem tiks izstrādāta pēc sabiedriskās apspriešanas procesa pabeigšanas. Birojs vērs uzmanību, ka sabiedriskā apspriešana plānošanas dokumentam ir noslēgusies. **Vides pārskatā iekļaujama informācija un skaidrojums par notikušajiem sabiedrības līdzdalības pasākumiem, tostarp sabiedriskās apspriešanas sapulci, ņemot vērā sekojošo:**

Birojs, caurlūkojot publiski pieejamo informāciju, secina, ka dažādos informācijas avotos pašlaik atrodama savstarpēji nesaskanīga informācija par sabiedriskās apspriešanas līdzdalības pasākumu norisi. Proti, paziņojumā par sabiedriskās apspriešanas termiņiem un iespējam piedalīties apspriešanā, uzsākot publisko apspriešanu, kas publicēts Biroja tīmekļa vietnē www.vpvb.gov.lv un pašvaldības informatīvajā izdevuma "Pāvilostas Novada Ziņas" 2020. gada februāra izdevumā (Nr. 2 (122)), norādīts, ka apspriešanas sapulces tiek organizētas 2020. gada 11. februārī plkst. 15.00 Vērgales kultūras namā, Vērgalē, Vērgales pagastā un 2020. gada 11. februārī plkst. 17.30 Pāvilostas novada pašvaldības konferenču zāle, Dzintaru ielā 73, Pāvilostā. Savukārt Pāvilostas novada tīmekļa vietnē www.pavilosta.lv un valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolativija.lv atrodama informācija, ka Attīstības programmas un Vides pārskata sabiedriskā apspriešanas sanāksmes norise plānota 2020. gada 28. februārī plkst. 14.00 Pāvilostas novada pašvaldības konferenču zāle, Dzintaru ielā 73, Pāvilostā. Saskaņā ar ģeotelpiskās informācijas portālu 2020. gada 11. februārī plkst. 15.00 Vērgalē un 11. februārī plkst. 17.30 Pāvilostā, kā arī 2020. gada 21. februārī plkst. 15.00 Pāvilostā notikuši sabiedriskās līdzdalības pasākumi.

Atbilstoši informācijai valsts vienotajā ģeotelpiskās informācijas portālā www.geolativija.lv Attīstības programmas sabiedriskā apspriešana notika no 2020. gada 14. februāra līdz 2020. gada 15. martam, savukārt Pāvilostas novada tīmekļa vietnē norādīts, ka rakstiskus komentārus un priekšlikumus par Attīstības programmas 1. redakciju un Vides pārskatu iespējams iesniegt līdz 2020. gada 5. martam.

Vienlaikus Birojs secina, ka plānošanas dokumenta un Vides pārskata sagatavošanas ietvaros sabiedrībai (iedzīvotājiem, sabiedriskajām organizācijām un institūcijām u.c.) ir bijusi iespēja izteikt savu viedokli un iespējamās nepilnības sabiedriskās apspriešanas laikā nav kvalificējamās kā tik būtiskas, lai būtu pamats kopumā veikt atkārtotu prasību izpildi.

Vides pārskata sagatavošanas laikā notikušas konsultācijas ar Valsts vides dienesta (turpmāk – VVD) Liepājas reģionālo vides pārvaldi, Dabas aizsardzības pārvaldi un Veselības inspekciju. Konsultācijas ar kompetentajām institūcijām tikušas uzsāktas laicīgi, institūcijām un sabiedrībai tikusi dota iespēja izteikt savu viedokli par plānošanas dokumentu un Vides pārskatu.

Komentāri un priekšlikumi sabiedriskās apspriešanas laikā no VVD Liepājas reģionālās vides pārvaldes par Vides pārskatu nebija, savukārt Veselības inspekcija atzinumā norādīja uz nepieciešamību Vides pārskatā ietvert informāciju par dzeramā ūdens kvalitāti centralizētās ūdens apgādes sistēmā, kā arī vērsa uzmanību uz ūdens kvalitāti oficiālajā novada peldvietā, izvērtējot peldvietu tālāko attīstību. Dabas aizsardzības pārvalde ieteikusi precizēt un veikt atsevišķus labojumus gan plānošanas dokumentā, gan arī Vides pārskatā saistībā ar dažādām redakcionālām kļūdām, kā arī atsevišķiem plānotajiem projektiem. Norādot uz nepieciešamajiem labojumiem, Atzinumu par Attīstības programmu sniedzis arī Kurzemes plānošanas reģions.

Vides pārskatā nav iekļauta informācija, ka sabiedriskās apspriešanas laikā būtu saņemti iedzīvotāju viedokļi.

Izvērtētā dokumentācija:

Pāvilostas novada attīstības programma 2020.-2026. gadam un tās Vides pārskats.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” V nodaļa;
2. Aizsargjoslu likuma 36. pants;
3. Atkritumu apsaimniekošanas likuma 5. pants;
4. Ūdens apsaimniekošanas likuma 5. pants;
5. Likuma “*Par piesārņojumu*” II, IV, V daļa;
6. Likums “*Par pašvaldībām*”;
7. Sugu un biotopu aizsardzības likums;
8. Teritorijas attīstības plānošanas likuma 5. pants;
9. Ministru kabineta 2002. gada 22. janvāra noteikumu Nr. 34 “*Noteikumi par piesārņojošo vielu emisiju ūdenī*” I, II, IV, V daļa.
10. Ministru kabineta 2002. gada 13. decembra noteikumi Nr. 118 “*Noteikumi par virszemes un pazemes ūdeņu kvalitāti*” I, II daļa.
11. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 “*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” III, IV, V, VI, VII, VIII daļa;
12. Ministru kabineta 2014. gada 14. oktobra noteikumi Nr. 628 “*Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*”.

Biroja viedoklis:

Pāvilostas novada attīstības programmas 2020.-2026. gadam Vides pārskats atsevišķos aspektos ir precizējams/papildināms, ievērtējot un ņemot vērā šajā atzinumā ietvertos ieteikumus.

Pilnveidojot un īstenojot Pāvilostas novada attīstības programmu 2020.-2026. gadam, ņemami vērā Vides pārskatā izteiktie priekšlikumi.

Atbilstoši Novērtējuma likuma 23. pieci *prim* panta 6. un 7. daļas prasībām Birojs konstatē:

- 1. Pāvilostas novada attīstības programmas 2020.-2026. gadam Vides pārskats kopumā atbilst normatīvo aktu prasībām, tomēr atbilstoši šajā atzinumā norādītajam tajā veicami papildinājumi.**
- 2. Lai konstatētu Pāvilostas novada attīstības programmas 2020.-2026. gadam īstenošanas radīto tiešo vai netiešo ietekmi uz vidi, Pāvilostas novada pašvaldībai, izmantojot valsts vides monitoringa un citus pieejamos datus, vismaz vienu reizi plānošanas periodā (2023. gadā) jāizstrādā monitoringa ziņojums un jāiesniedz (arī elektroniskā veidā) Vides pārraudzības valsts birojā.**

Pāvilostas novada pašvaldībai atbilstoši Noteikumu Nr. 157 27. punktā noteiktajam jā sagatavo informatīvais ziņojums par to, kā plānošanas dokumentā integrēti vides apsvērumi, kā ņemts vērā Vides pārskats, Biroja atzinums un sabiedriskās apspriešanas rezultāti, jāsniedz izvēlēta risinājuma pamatojums un jānorāda pasākumi ietekmes monitoringam. Tāpat jā sagatavo un atbilstoši Noteikumu Nr. 157 28. un 29. punktā noteiktajam jāpublicē paziņojums par plānošanas dokumenta pieņemšanu.

Biroja direktora p.i.,

Direktora vietniece,

Piesārņojuma novērtēšanas daļas vadītāja

(paraksts*)

I.Kramzaka

*Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu